
Bilgi Toplumu ve Bilişim

Mustafa Akgül
Bilkent Ü./INETD
blog.akgul.web.tr
akgul@bilkent.edu.tr

Özet

- Bilgi Toplumu ve Bilişim
- Türkiye Ne durumda ?
- Katılım, Demokrasi, Yönetişim
- Nasıl bir Yapılanma
- Eğitim ve Üniversiteler
- Özgür Yazılım

Bilgi Toplumu ve Bilişim

- İnternet/bilişim ---> (sanayi dev)-->Bilgi T.
- Temel zenginlik kaynağı: bilim/bilgi/ar-ge ..
- Gündem: Emek ve doğal kaynak yoğunundan
-> Bilgi yoğun ekonomi ve topluma geçiş
- Tüm yaşam değişiyor!
- Yeni bir kültür oluşuyor!
- Devrimsel bir gelişme
- Sistematik, planlı, bilimsel yaklaşmak ...

Türkiye Ne durumda ?

- Bardağın dolu ve boş tarafı !
- Bütünsel, kapsayıcı, örgütlenme, politika ve eylem eksikliği
- 2003: “yazılımda Türkiye Geliyor!”
- 2008 “ ar-ge oranı 1.5 – >.86
- 2005 “Bilişim Vadisi” – ?
- BT Strateji ve eylem planı: 2006-2010, ...

Ne durumdayız II

- İnternet kullanımını < %50 (48.9, 59.3,38.7)
Kırsal (28.6, 39.4, 18.4) Kent(58,68,48)
- İnsani gelisme: 90/192, sosyal kapital 60
- Inovasyon 68, internet erisim/kul 64/142
- UN e-devlet: 80/192, e-katilim: 111
- ITU: fiyat sepeti: 61/157, IDI: 69/157
- Broadband: fixed 10.5/100, 70/173
- GİTR: 52, 55, 69, 76, 55, 52

Bazı Sorunlar

- Sektör de tam rekabet eksikliği
- Kablo tekeli devam (davalı)
- Yönetişim eksikliği
- Kamuda yetki/görev dağınıklığı
- Politikalar arası uyum eksikliği
- Özgürlük boyutu çok sorunlu
- Geri besleme yapıları yok

Kültür Boyutu

- Katılım, saydamlık, paylaşım öne çıkıyor
- Web 2.0 ve sosyal ağlar, yeni medya ile kitleler öne çıkıyor, üretiyor, eğleniyor, öğr.
- Bağımsız, sorgulayan, yaratıcı, girişimci ..
- Aykırı düşünceleri hoş gören, yeşerten ..
- Kurumlar ve ortam gerekiyor
- Demokrasi ve yönetim öne çıkıyor

• Katılım, Demokrasi ve İnternet

- Sosyal ağlar - global
- Geniş kitlelere ulaşım – örgütlenme
- Kitleler, saydamlık, yönetime katılım, bilgiye erişim
- Bilgilenme, denetim ve refahtay pay istiyor
- İnternet bir araçlar topluluğu
- Strateji ve örgütlenme gerek

Kurumsal Yapılanma

- BT sorumlu, tam zamanlı siyasal sahiplen.
- BT için bir kurum, katılımcı, saydam, paydaşlarla çalışan, esnek bir yapı
- TBMM de BT için bir yapı
- Bağımsız çalışan çoklu sektörel yapılar
- Yıllık değerlendirme kamuya açık toplantı..
- Bağımsız araştırma: ölçme, değerl., ar-ge

İnsan Gücü - eğitim

- Yanılsama: bilişimde bilgisayarla istihdam
- Ucuz iş gücü değil, kaliteli iş gücü
- Doktoralı bilişimler yetiştirmeli
- Bilişim alanı yeni bölümlerle çeşitlenmeli
- Orta öğretimde prog. Ağ, güvenlik, mahremiyet, veritabanı, bilişim sistemi, etik
- Her öğrenci temel kavramları almalı
- Bilim/bilişime merak uyandırmalıyız

Özgür yazılım

- İnsanlığın ortak malı; 1M yaz. 10M geliş.
- Tasarruf, güvenlik, rekabet, istihdam
- Gittikçe yaygınlaşıyor; ikili lisanslı
- Yansıma: acik ders, açık bilim, MOOC, CC
- RaspberryPie, Arduino, Galileo, 35\$ tablet ile öğrencilerin merakları canlandırabiliriz
- Özgür yazılımla tanışmalı, platform bağıms
- Gömülü sistemlere öncelik vermeliyiz

Bilişim / İnternet

- Bilgisayarlar her yerde: gömülü, cep, masa, süper, santral,
- Üretim aracı, Kişisel/kurumsal verimlilik aracı
- Kişisel haberleşme, gelişme, eğlence, kültür aracı
- Yeni ilaç, malzeme, oto, uçak, güvenlik, bilim
- Elektrik ve telefon gibi, sorgulamayın (bilgisayar/internet)
- Tüm sektörler için elzemdir!
- İş süreçlerinin internet/bilişime uygun olması gerekir
- Düşük yatırım, yetişmiş insan ister!
- Tüm bilim dallarında uzmanlık, ekip çalışması
- Tutarlı politikalar ve sistemik yaklaşım gerekir

Bilişimin Yatay ve dikey boyutu

- Bütün sektörlerle yönelik çalışmak gerek
- Meslek örgüt., enstitü kurmak, yarışma yap.
- Savunma sanayi iyi bir örnek
- Otomobil, sağlık, tarım, turizm, ...
- Dikey boyutta, üniversitelerde uzmanlaşma, doktora öğrencisi gönderme, meslek STK
- Çok disiplinli takım çalışması

Sayısal Bölünme

- Bilişim/bilgi/medya Okuryazarlığı yelpaze
- Evrensel hizmeti doğru kullanmak lazım
- Fatih projesi buna olumlu katkı verebilir
- Üniversiteler, STK'lar, TV'ler ...
- Kamu (spotlar, yarışmalar, sergiler) ...
- Okuma yazma seferberliği benzeri
- Mahremiyet, güvenlik, etik kapsanmalı

Özgürlük Boyutu

- İfade özgürlüğü temel insan hakkıdır
- Yaratıcılık aykırı düşünce hoş görü de ...
- Yasaklardan kaçınıp, insana güvenmeli
- Şimdi demokrasi vakti
- Ailede, ilk-orta eğitimde, yüksek eğitim
- Wikipedia, openstreetmap, inavasyon için ö.
- Zararlı içerige Devlet değil, yurttaş karar vermeli

Sonuç

- İnterneti her Őeyin merkezine koymalı
- Siyasal sahiplenme, doğru strateji
- Katılımcı, esnek yapı, yönetişim
- Paydaşlarla etkileşim, açıklık, saydamlık
- Üniversitelerle birlikte çalışılmalı
- Tüm sektörler, açık veri, kamu-özel-stk işb
- Seferberlik, açık ortamlar, kitleler

Sorular

- Teşekkür ederim
- Blog.akgul.web.tr
- akgul.web.tr/yazilar/
- akgul.bilkent.edu.tr
- Akgul-duyuru, edu-net
- akgul@bilkent.edu.tr

Ne Yapılmalı - III

- Bilişim/sayısal okur yazarlık tüm okullar,
- Yetişkinler, memurlar, ...
- Orta öğretimde bilgisayar bilimleri kavramları
- Özgür yazılımları ve markadan bağımsız eğitimler
- Öğretim üyesi yetiştirme planları
- Doktoralı araştırmacı yetiştirme, Enstitüler
- Geri besleme yapıları
- İfade özgürlüğü, bireysel tercihler, veli eğitimi temelinde “zararlı içerik” sorunu
- İnternet Yaşamdır !

Özet:

- Bilişim ve İnternet tercih meselesi değil
- Bilgi Toplumu hedefi doğru hedef
- Sistemik ve uyumlu politikalar gerekli
- Açık kaynak öncelikli, ama tek değil
- Katılımcı, saydam, Demokratik yapılar
- Kendi somut planlarımızı biz geliştirmeliyiz
- Tek başına bilişim değil, ama bilişim şart

Universiteler

- internet araçlarını yoğun kullanmalı
- wiki, blog, rss, chat, liste, forum
- liberal/önder: öğrenci, eleman, özgür
- e-öğrenme; deney, destek, karma
- Açık erişim, açık ders malzemeleri
- Topluma önderlik: stk, ticaret
- yaratıcı, girişimci, araştırma , inovasyon kültürü
- sanayi işbirliği, toplumun sorun.

Universiteler

- [opencourse consorsium](#)
- [academicearth.org](#)
- [best video lectures](#)
- [acik kaynak yazilimlar: 300K](#)
- [gnu.org](#), [directory.fsf.org](#) 7K
- [sf.net](#), [freshmeat.net](#)
- [acik-kaynak.org.tr](#)

Açık Kaynak Yansımaları

- 350-500 linux surumu, 2 milyon geliştirici
- Bilişimi yeniden tanımlıyor, farklı bir model
- Açık erişim
- Acik-ders malzemeleri, OCW
- Wikipedia, stanford felsefe sözlüğü
- 100\$ dizüstü, her çocuga dizüstü
- Acik biyoloji, acik-donanim, facebook
- Google, facebook, twitter, amazon, yahoo ...

e-öğrenme ...

- işin başındayız: ne kadar hazırız?
- paradigma değişikliği: aktif öğrenme
- zenginleştirici ---> degree program
- dinazor, göçmen, native
- “mass ...”, lab, öğrenme, katılım
- virtual classroom, atutor, moodle
- opencourseware, acik-ders malzeme

web önerileri:

- Enformasyon/hizmet önemlidir !
- Flash, büyük resim, animasyondan uzak dur
- Platform bağımsız! Her tarayıcı, görme özü.
- Ana bilgi text, html olmalıdır (pdf, word.)
- Navigasyon ...
- Kurumsal bütünlük
- İletişim bilgileri, stil üzerine okuyun, düşünün